

**W Szpitalu Klinicznym im. Dr. J. Babińskiego już wkrótce otwarte zostanie
Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
Kraków – Południe
oparte o innowacyjny model środowiskowej opieki psychiatrycznej
dla młodych pacjentów**

W poniedziałek 17 maja o godz. 9.00 w trakcie briefingu prasowego w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Wiceminister Małgorzata Jarosińska-Jedynak podpisała umowy na utworzenie i funkcjonowanie ośmiu Środowiskowych Centrów Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Będą one wzorowane na innowacyjnym modelu wypracowanym w Warszawie przez Bielańskie Centrum Zdrowia Psychicznego.

W jedno z tych ośmiu centrów przekształcą się funkcjonujące obecnie w strukturze Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży i Dzienny Oddział Psychiatryczny dla młodych pacjentów. W realizacji projektu ze Szpitalem Babińskiego współpracować będą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, a także spółka EZRA, która opracowała i wdrożyła pilotażowy model środowiskowej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży.

Tworzone w strukturze Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków-Południe oferować będzie zintegrowaną opiekę medyczną, terapeutyczną i psychologiczną oraz działania w obszarze wsparcia społecznego, profilaktyki i edukacji. Centrum obejmie swoim działaniem młodych mieszkańców z dzielnic Dębniki, Łagiewniki – Borek Fałęcki i Swoszowice otaczając opieką ponad 1050 dzieci i młodych ludzi (od 7 do 21 roku życia) oraz udzielając wielokierunkowego wsparcia ich rodzicom i opiekunkom, a także nauczycielom, wychowawcom czy animatorom działań adresowanych do młodzieży. To pierwszy w Krakowie i jeden z pierwszych w Polsce ośrodków psychiatrycznych ukierunkowanych na pomoc i wsparcie pacjentów w wieku rozwojowym, działający według tego pilotażowego modelu.

Projekt finansowany jest z Programu POWER (środki UE oraz budżetu państwa). Umowa zawarta pomiędzy Ministerstwem a Szpitalem Babińskiego w Krakowie opiewa na ponad 13 mln zł, które zapewnić ma funkcjonowanie Centrum do 2023 roku. Centrum zlokalizowane będzie w odremontowanym Pawilonie IV B na terenie zabytkowego zespołu szpitalno-parkowego w

Krakowie-Kobierzynie. Koszt remontu, adaptacji i wyposażenia tego budynku wyniósł ponad 5 mln zł, a środki pochodziły z funduszy unijnych z oraz budżetu Województwa Małopolskiego w ramach Projektu „Rozwój bazy leczenia psychiatrycznego poprzez modernizację obiektów Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie” (Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020). Na etapie urządzania wnętrza Centrum, Szpital otrzyma pomoc od Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, tak aby młodzi pacjenci leczyli się w możliwie najbardziej przyjaznym otoczeniu. Szpital zgłosił też do Zarządu Województwa Małopolskiego informację o środkach (15 mln zł) potrzebnych na remont i odpowiednie wyposażenie budynku sąsiadującego z Środowiskowym Centrum z przeznaczeniem jego adaptację na potrzeby edukacyjne młodych pacjentów.

Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży Kraków Południe wpisuje się w budowany obecnie w Polsce system opieki psychiatrycznej nad młodymi pacjentami. Obejmuje on trzy poziomy referencyjne. Pierwszy poziom to ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej (w strukturach Szpitala Babińskiego w Krakowie od kwietnia 2020 r. działają już trzy takie poradnie obejmując swoim zasięgiem dawne dzielnice Podgórze i Krowodrzę oraz Skawinę). Poziom drugi to środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży – i takim właśnie będzie to tworzone obecnie w Szpitalu Babińskiego. Jego działania obejmą nie tylko konsultacje lekarza ze specjalizacją z psychiatrii dziecięcej, przyjmującego w Poradni Zdrowia Psychicznego oraz możliwość leczenia w Oddziale Dziennym (tak jak dzieje się to w obecnie funkcjonującym w Szpitalu Babińskiego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży) oraz - dodatkowo - zgodnie z założeniami reformy - prowadzić będzie działalność środowiskową. Trzeci poziom tworzą Ośrodki Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej z izbą przyjęć oraz całodobowym oddziałem, który realizuje zarówno przyjęcia planowe jak i przyjęcia w sytuacji zagrożenia życia.

Jako jednostka drugiego poziomu referencyjnego Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków-Południe), prowadzić więc będzie obok dotychczasowej działalności ambulatoryjnej (Poradnia) i leczenia w trybie dziennym (Dzienny Oddział Psychiatryczny) także szeroko zakrojoną pracę środowiskową (z rodziną, szkołą oraz innymi instytucjami i organizacjami opiekuńczymi). Stąd jego partnerami są Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie oraz Wydział Edukacji UMK. Dzięki utworzeniu Punktów Konsultacyjno-Zgłoszeniowych poprawi się dostępność świadczeń dla młodych ludzi z problemami wieku rozwojowego. Po pomoc zgłosić się będzie można praktycznie „z ulicy”, pierwsza rozmowa odbędzie się w 72 godziny od

zgłoszenia. Najczęściej jednak młodzi pacjenci kierowani tu będą zapewne z Ośrodka I poziomu referencyjnego (a więc Poradni Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży Kraków- Podgórze, która zresztą docelowo znajdować się będzie w tym samym budynku). Trafia one do Punktów Konsultacyjno-zgłoszeniowych, gdzie pracować będą osoby dysponujące odpowiednią wiedzą i doświadczeniem, tak aby od razu można było rozpocząć tworzenie indywidualnego programu leczenia i wspierania młodego pacjenta, uwzględniającego wiele aspektów jego funkcjonowania – nie tylko zdrowie psychiczne czy kondycję emocjonalną, ale też relacje domowe czy szkolne. Indywidualny proces leczenia i wsparcia będzie koordynowany przez osobę „pilotującą” każdego pacjenta (tzw. case managera). Centrum zajmować się będzie także kwestiami profilaktyki i promocji, w tym np. szkoleniami dla rodziców/opiekunów, nauczycieli czy też pracę z młodymi ludźmi, tak w szkołach jak i innych miejscach (np. klubach sportowych, czy innych ośrodkach czy placówkach opiekuńczych).

Program funkcjonowania Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków Południe łączyć więc będzie trzy podstawowe funkcje - profilaktykę i edukację, leczenie/poradnictwo i oparcie społeczne oraz koordynację międzysektorową. Kluczowe jest zarządzanie procesem zdrowienia z uwzględnieniem roli specjalistów z różnych sektorów oraz wykorzystanie zasobów społeczności lokalnej. Stałym elementem zarządzania procesem zdrowienia jest jego monitorowanie. Będzie ono zapewnione od pojawienia się pierwszego kryzysu psychicznego do ponownego wejścia w role społeczne dziecka czy młodego człowieka i rodziców. Zachowanie ciągłości terapeutycznej realizowane będzie poprzez indywidualne plany zdrowienia w ramach współpracy międzysektorowej.

Otwarcie Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków-Południe jest efektem konsekwentnych działań Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie, który już z początkiem 2019 r., (gdy między innymi media nagłośniły katastrofalną sytuację w psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej), postanowił odpowiedzieć na potrzeby w zakresie pomocy medycznej, terapeutycznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży.

W kwietniu 2019 roku Szpital zorganizował seminarium dotyczące wyzwań i potrzeb oraz możliwości współpracy, a także zgłosił do NFZ gotowość utworzenia poradni zdrowia psychicznego, a następnie dziennego oddziału psychiatrycznego dla małych i młodych pacjentów składając wniosek o ich finansowanie. Po pozytywnej odpowiedzi Funduszu, w czerwcu 2019 r. rozpoczęła działalność Poradnia Zdrowia Psychicznego, a w listopadzie tegoż roku uruchomiony został Dzienny Oddział Psychiatryczny. Jednocześnie Szpital

przygotował wnioski o uruchomienie trzech poradni psychologicznych dla dzieci i młodzieży. W kwietniu 2020 roku, pomimo pandemii rozpoczęły działalność one swoją działalność obejmując odpowiednio potrzebujących diagnozy i wsparcia młodych ludzi z Podgórza, Krowodrzy oraz ze Skawiny.

Obecny nowatorski i innowacyjny model funkcjonowania Środowiskowego centrum wpisuje się w ramy reformy opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, stanowiąc jego ważne ogniwo, które ma zapewnić wielostronne wsparcie młodym ludziom z zaburzeniami wielu dorastania, a także tym, którzy powinni stanowić dla nich bezpośrednie wsparcie - rodziców, opiekunów, nauczycieli. Centrum działać będzie wprawdzie na niewielkim terenie tylko trzech krakowskich „nowych” dzielnic, ale za to oferować wielostronna pomoc, wsparcie i profilaktykę, wykorzystując nie tylko własne zasoby Szpitala, ale także wsparcie, jakie może okazać szkoła czy też jednostki pomocy społecznej, a więc w sposób wielostronny i kompleksowy. Środowiskowe Centrum nie będzie dysponowało łózkami szpitalnymi, a jedynie hostelem, do którego może trafić dziecko lub młody człowiek, dla którego ze względów terapeutycznych pobyt w domu jest czasowo niewskazany albo nie odnajduje tam wsparcia w swoim kryzysie.